

Watervogeltellingen in het Stedelijk Natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen - samenvatting

Hieronder bespreken we enkele resultaten van de vogeltellingen van de winterhalfjaren 2007 – 2008 en 2008 – 2009.

De strenge winter van 2008 - 2009, waarbij gedurende langere tijd het water dichtgevroren was, was in grote mate verantwoordelijk voor een terugval van het aantal vogeldagen(*) voor de dodaars, reigers, bergeenden, krakeenden, pijlstaarten, slobeenden, kuifeenden, en aalscholvers. Deze vogels gaan bij streng winterweer op zoek naar open water. Waarschijnlijk kent ook de Kievit een vorsttrek.

Sommige vogels zijn over hun hoogtepunt heen in het Stedelijk Natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen. Waarschijnlijk hebben deze dieren ook de andere geschikte gebieden in het Gentse ontdekt en maken ze minder de verplaatsing naar het natuurreservaat. De grote aantallen knobbelzwanen uit de jaren 90 worden niet meer bereikt. Ook het aantal wintertalingen, wilde eenden, pijlstaarten, kuifeenden, meerkoeten, waterhoenen, scholeksters en watersnippen daalt geleidelijk. Toch blijven deze vogels het nog talrijk aanwezig in de Bourgoyen-Ossemeersen.

Tafeleenden hebben geprofiteerd van het kleine wak op de afgraving dat tijdens het strenge winterweer nog aanwezig was. Een groot aantal vogels kwam vanuit het Leeuwenhof afgezakt. Een absoluut record werd echter niet opgemeten.

Grauwe ganzen en boerenganzen worden niet zo vaak waargenomen of zijn zelfs op hun retour.

Voor grutto en kluten is dit gebied slechts een tussenstop. Dat maakt de waarnemingen zeer wisselvallig. Wulpen doen het gebied vooral aan als slaapplek. Zij verlaten de Bourgoyen-Ossemeersen voor de tellingen beginnen.

1. Bourgoyen op Vlaams niveau

Wanneer we kijken naar de verhouding tot Vlaanderen blijkt gauw het belang van dit reservaat. Een belangrijk percentage van de Vlaamse watervogels overwintert in dit gebied:

- bijna 2 % van de dodaars.
- regelmatig meer dan 5 % van de aalscholvers.
- tot meer dan 7 % van de smienten niettegenstaande de smient eerder als een vogel van de kustpolders wordt beschouwd.
- tot meer dan 5 % van de krakeenden.
- bijna 6 % van de wintertalingen.
- meer dan 10 % van de pijlstaarten, vooral in maart wanneer de echte groep wintergasten wordt aangevuld met voorjaarstreckende soortgenoten die terug op krachten komen alvorens verder te trekken.
- minimum 3 % - en in oktober 2007 zelfs meer dan 10 % - van de slobeenden.
- meer dan 10 % van de Canadese ganzen vooral in de maand oktober. Samen met de stabiele aantallen gedurende de laatste 8 jaar is dit een spijtige vaststelling.
- meer dan 64 % van de brandganzen in oktober 2008 waarvan het overgrote deel van een gedomesticeerde stamboom is.
- bijna 6 % van de Kieviten in januari 2008.
- 64 % van de kemphanen in december 2007, een uitschieter.

2. Absolute records

Tijdens het teljaar 2007 - 2008 werden vele records gebroken: zowel in het aantal maximale exemplaren als het aantal vogeldagen. Verschillende records zouden zeker gebroken zijn in 2008 - 2009 als er geen ijsvorming was geweest.

- dodaars met 13 exemplaren op 29/03/08 en bijna 1000 vogeldagen in 2007-08
- futen met 10 exemplaren op 18/03/08 en 28/02/09 en een topjaar voor het aantal vogeldagen in 2007 - 2008
- aalscholvers met 235 exemplaren op 14/10/07 en bijna 20 000 vogeldagen in 2007 - 2008
- bergeenden met 73 exemplaren op 1/03/08 en iets meer dan 4 000 vogeldagen in 2007 - 2008
- krakeend met 393 exemplaren op 17/11/07 en een verdubbeling van het aantal vogeldagen in 2007 - 2008
- waterral met 13 exemplaren op 17/11/07 niettegenstaande deze soort een verborgen leven leidt en veelal enkel auditief wordt waargenomen
- brandgans met 1067 exemplaren op 3/12/07 en meer dan 70 000 vogeldagen in 2007 - 2008

3. Bijzondere soort

Van volgende soorten was er één waarneming of werd een tijdelijk verblijvende groep aangetroffen: Indische gans, toendrarietgans, nijlgans, keizergans, bokje, houtsnip, bonte strandloper, tureluur, witgat, zwarte ruiter, groenpootruiter.

(*): aantal vogeldagen = De som van het aantal geschatte exemplaren van een soort bij dagelijkse telling gedurende het winterhalfjaar. In de praktijk wordt om de veertien dagen geteld. Deze aantallen worden gebruikt om, via extrapolatie, de overige dagen in te vullen. Op die manier ontstaat een statistisch cijfer dat bekend staat als aantal vogeldagen.